

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ഷോഡശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ഷോഡശോദ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

പിത്രോപശിക്ഷിതോ രാമസ്തഥേതി കുരുനന്ദന ।
സംവത്സരം തീർഥയാത്രാം ചരിത്വാഽശ്രമമാവ്രജത് ॥ 1 ॥

കദാചിദ് രേണുകാ യാതാ ഗംഗായാം പദ്മമാലിനം ।
ഗന്ധർവരാജം ക്രീഡന്തമപ്സരോഭിരപശ്യത ॥ 2 ॥

വിലോകയന്തീ ക്രീഡന്തമുദകാർഥം നദീം ഗതാ ।
ഹോമവേലാം ന സസ്മാര കിഞ്ചിച്ചിത്രരഥസ്പൃഹാ ॥ 3 ॥

കാലാത്യയം തം വിലോക്യ മൂനേഃ ശാപവിശങ്കിതാ ।
ആഗത്യ കലശം തസ്ഥൗ പുരോധായ കൃതാഞ്ജലിഃ ॥ 4 ॥

വൃദിച്ചാരം മുനിർജ്ഞാത്വാ
പത്യാഃ പ്രകുപിതോഽബ്രവീത് ।
ഘ്നന്തൈനാം പുത്രകാഃ പാപാ -
മിത്സുകുതാസ്തേ ന ചക്രിരേ ॥ 5 ॥

രാമഃ സഞ്ചാദിതഃ പിത്രാ ഭ്രാതൃൻ മാത്രാ സഹാവധീത് ।
പ്രഭാവജ്ഞാ മൂനേഃ സമ്യക് സമാധേസ്തപസശ്ച സഃ ॥ 6 ॥

വരേണച്ഛന്ദയാമാസ പ്രീതഃ സത്യവതീസുതഃ |
വഭ്രവ ഹതാനാം രാമോഽപി ജീവിതം ചാസ്മൃതിം വധേ || 7 ||

ഉത്തസ്ഥുസ്തേ കുശലിനോ നിദ്രാപായ ഇവാഞ്ജസാ |
പിതൂർവിദ്വാംസ്തപോവീര്യം രാമശ്ചക്രേ സുഹൃദ്യം || 8 ||

യേർജുനസ്യ സുതാ രാജൻ സ്മരന്തഃ സ്വപിതൂർവധം |
രാമവീര്യപരാഭൂതാ ലേഭിരേ ശർമ ന ക്വചിത് || 9 ||

ഏകദാസ്ത്രമതോ രാമേ സഭ്രാതരി വനം ഗതേ |
വൈരം സിസാധയിഷവോ ലബ്ധച്ഛിദ്രാ ഉപാഗമൻ || 10 ||

ദൃഷ്ട്വാഗ്യാഗാര ആസീനമാവേശിതധിയം മുനിം |
ഭഗവത്യുത്തമശ്ലോകേ ജഹ്നുസ്തേ പാപനിശ്ചയാഃ || 11 ||

യാച്യമാനാഃ കൃപണയാ രാമമാത്രാതിദാരുണാഃ |
പ്രസഹ്യ ശിര ഉത്കൃത്യ നിൻയുസ്തേ ക്ഷത്രബന്ധവഃ || 12 ||

രേണുകാ ദുഃഖശോകാർതാ നിഹ്നന്ത്യാത്മാനമാത്മനാ |
രാമ രാമേഹി താതേതി വിചുക്രോശോച്ചകൈഃ സതീ || 13 ||

തദുപശ്രുത്യ ദൂരസ്ഥോ ഹാ രാമേത്യാർതവത്സ്യനം |
ത്വരയാസ്ത്രമമാസാദ്യ ദദ്യുശേ പിതരം ഹതം || 14 ||

തദ് ദുഃഖരോഷാമർഷാർതി" -
സോകവേഗവിമോഹിതഃ |
ഹാ താത സാധോ ധർമിഷ്ഠ
ത്യക്ത്വാസ്മാൻ സ്വർഗതോ ഭവാൻ || 15 ||

വിലപ്തപ്യവം പിതൂർദേഹം നിധായ ഭ്രാതൃഷു സ്വയം |
പ്രഗൃഹ്യ പരശും രാമഃ ക്ഷത്രാന്തായ മനോ ദധേ || 16 ||

ഗത്യാ മാഹിഷ്മതീം രാമോ ബ്രഹ്മഘ്നവിഹതശ്രിയം |
തേഷാം സ ശീർഷഭീ രാജൻ മധ്യേ ചക്രേ മഹാഗിരിം || 17 ||

തദ്രക്തേന നദീം ഘോരാമബ്രഹ്മൺയഭയാവഹാം |
ഹേതും കൃത്യാ പിതൃവധം ക്ഷത്രേമംഗലകാരിണി || 18 ||

ത്രിഃസപ്തകൃത്യഃ പൃഥിവീം കൃത്യാ നിഃക്ഷത്രിയാം പ്രഭുഃ |
സമന്തപഞ്ചകേ ചക്രേ ശോണിതോദാൻ ഹദാൻ നൃപ || 19 ||

പിതൃഃ കായേന സന്ധായ ശിര ആദായ ബർഹിഷി |
സർവദേവമയം ദേവമാത്മാനമയജൻമഖൈഃ || 20 ||

ദൗ പ്രാചീം ദിശം ഹോത്രേ ബ്രഹ്മണേ ദക്ഷിണാം ദിശം |
അധ്യർയവേ പ്രതീചീം വൈ ഉദ്ഗാത്രേ ഉത്തരാം ദിശം || 21 ||

അന്യേഭ്യോവാന്തരദിശഃ കശ്യപായ ച മധ്യതഃ |
ആർയാവർതമുപദ്രഷ്ട്രേ സദസ്യഭ്യസ്തതഃ പരം || 22 ||

തതശ്ചാവഭൃഥസ്നാനവിധൂതാശേഷകിൽബിഷഃ |
സരസ്വത്യാം ബ്രഹ്മനദ്യാം രേജേ വ്യഭ്ര ഇവാംശുമാൻ || 23 ||

സ്വദേഹം ജമദഗ്നിസ്തു ലബ്ധ്യാ സംജ്ഞാനലക്ഷണം |
ഋഷീണാം മണ്ഡലേ സോഭ്യത് സപ്തമോ രാമപൂജിതഃ || 24 ||

ജാമദഗ്ന്യാപി ഭഗവാൻ രാമഃ കമലലോചനഃ |
ആഗാമിന്യന്തരേ രാജൻ വർതയിഷ്യതി വൈ ബൃഹത് || 25 ||

ആസ്ത്യേദ്യാപി മഹേന്ദ്രാദൗ ന്യസ്തദണ്ഡഃ പ്രശാന്തധീഃ |
ഉപഗീയമാനചരിതഃ സിദ്ധഗന്ധർവചാരണൈഃ || 26 ||

ഏവം ഭൃഗുഷു വിശ്വാത്മാ ഭഗവാൻ ഹരിരീശ്വരഃ |
അവതീര്യ പരം ഭാരം ഭുവോഹൻ ബഹുശോ നൃപാൻ || 27 ||

ഗായേരഭ്യുന്മഹാതേജാഃ സമീദ്ധ ഇവ പാവകഃ |
തപസാ ക്ഷാത്രമുത്സൃജ്യ യോ ലേഭേ ബ്രഹ്മവർചസം || 28 ||

വിശ്വാമിത്രസ്യ ചൈവാസൻ പുത്രാ ഏകശതം നൃപ |
മധ്യമസ്തു മധുച്ഛന്ദാ മധുച്ഛന്ദസ ഏവ തേ || 29 ||

പുത്രം കൃത്വാ ശൂനഃശേപം ദേവരാതം ച ഭാർഗവം |
ആജീഗർതം സുതാനാഹ ജ്യേഷ്ഠ ഏഷ പ്രകൽപ്യതാം || 30 ||

യോ വൈ ഹരിശ്ചന്ദ്രമവേ
വിക്രീതഃ പുരുഷഃ പശുഃ |
സ്തുത്വാ ദേവാൻ പ്രജേഷാദീൻ
മുമുചേ പാശബന്ധനാത് || 31 ||

യോ രാതോ ദേവയജനേ ദേവൈർഗാധിഷു താപസഃ |
ദേവരാത ഇതി ഖ്യാതഃ ശൂനഃശേപഃ സ ഭാർഗവഃ || 32 ||

യേ മധുച്ഛന്ദസോ ജ്യേഷ്ഠാഃ കുശലം മേനീരേ ന തത് |
അശപത് താൻമുനിഃ ക്രുദ്ധോ ഘ്നേഷ്ഠ ഭവത ദുർജനാഃ || 33 ||

സ ഹോവാച മധുച്ഛന്ദാഃ
സാർധം പഞ്ചാശതാ തതഃ |
യന്നോ ഭവാൻ സഞ്ജാനീതേ
തസ്മിംസ്തിഷ്ഠാമഹേ വയം || 34 ||

ജ്യേഷ്ഠം മന്ത്രദ്യുശം ചക്രസ്ത്വാമൻവഞ്ചോ വയം സ്മ ഹി |
വിശ്വാമിത്രഃ സുതാനാഹ വീരവന്തോ ഭവിഷ്യഥ |
യേ മാനം മേന്യുഗൃഹ്ണന്തോ വീരവന്തമകർത മാം || 35 ||

ഏഷ വഃ കുശികാ വീരോ ദേവരാതസ്തമൻവിത |
അന്യേ ചാഷ്ടകഹാരീതജയക്രതുമദാദയഃ || 36 ||

ഏവം കൗശികഗോത്രം തു വിശ്വാമിത്രൈഃ പൃഥഗ്വിധം ।
പ്രവരാന്തരമാപന്നം തദ്ധി ചൈവം പ്രകൽപിതം ॥ 37 ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
നവമസ്കന്ധേ ഷോഡശോധ്യായഃ ॥